

בריתו של אברהם אבינו

ובזום השמיני ימול בשר ערלתו: (יב, א)

למול את הבן שנצאמר וביום השמיני ימול בשר ערלתו (רמב"ם ספר היד, במנין המצוות) מצוה רטו היא שצוננו למול את הבן, והוא אמרו ית' לאברהם המול לכם כל זכר. (ספר המצוות מצוה רטו) וצריך להבין טעם השנוי בין ספר המצוות לספר ה"יד", דבספר המצוות למד זאת ממה שנצאמר (בפרשתנו) "וביום השמיני ימול בשר ערלתו", ובספר ה"יד" למד זאת ממה שנצאמר לאברהם אבינו "המול לכם כל זכר"?

ויובן בהקדים מה שפכת הרמב"ם פרוש המשניות (חולין סוף פרק ז) "כל מה שאנו מרחיקים או עושים היום אין אנו עושין אלא במצוות הקב"ה על-ידי משה רבינו עליו-השלום, לא שהקב"ה אמר זה לנביאים שלפניו כגון . . . אין אנו מלין מפני שאברהם אבינו עליו-השלום מל עצמו ואנשי ביתו אלא מפני שהקב"ה צוה אותנו על-ידי משה רבינו שנמול כמו שמל אברהם אבינו עליו-השלום".

הינו שקיים המצוות עתה - אף המצוות שנצטוונו עליהם קודם מתן-תורה, הוא אף ורק מפני צווי הקב"ה על-ידי משה. ויש לומר, שיש הבדל בין מצוות מילה לשאר המצוות שנצטוונו עליהם אף קודם מתן-תורה, שמצוות מילה אף לאחר מתן-תורה, תוכנה הוא "להכניסו בבריתו של אברהם אבינו", דאף-על-פי שחייב המצוה הוא מפני שציננו הקב"ה על-ידי משה רבינו ולא בגלל הצווי לאברהם, עם כל זה תוכנה ומהותה הוא "בריתו של אברהם אבינו", כי מתקשרים באותו ברית שנוכרתה עם אברהם. וזהו טעם השנוי בין ספר המצוות לספר ה"יד": שספר ה"יד" הוא ספר הלכה, ולכן מביא מקור החיוב דהמצוה שהוא בפרשת תזריע (לאחרי מתן-תורה), וספר המצוות שענינו הוא פרוש המצוות (תוכנם והלכותיהם), מביא הפתובים המבארים מהותה וגדרה של המצוה, הפתובים אצל אברהם אבינו. **אבן עזרא**

(ו) **וְשֵׁלְשִׁים יוֹם וְשִׁלְשֵׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדַמֵּי טְהָרָה בְּכֹל־קֹדֶשׁ לֹא־תִגַּע וְאֵל־הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֵא עַד־מְלֵאת יְמֵי טְהָרָה:**

ד ותלתין ותלתא יומין תיתב בדם דכו בכל קודשא לא תקרב ולמקדשא לא תעול עד משלם יומי דכיתיה :

ה"ש **תֵּשֵׁב** • אין "תשבו" אלא לשון עכבה, כמו: (דברים א) "ותשבבו בקדש", (בראשית יג) "וישב באלני מברא". **בְּדַמֵּי טְהָרָה** • אף-על-פי שרואה, טהורה. **בְּדַמֵּי טְהָרָה** • לא מפיק ה"א, והוא שם דבר כמו 'טהר'. **יְמֵי טְהָרָה** • מפיק ה"א – ימי טהר שלה. **לֹא־תִגַּע** • אזהרה לאוכל, כמו ששנויה ביבמות (דף עה). **בְּכֹל־קֹדֶשׁ** • (מכות יד. יבמות שם) לרבות את התרומה, לפי שזו טבולת יום ארץ, שטבלה לסוף שבועה ואין שמשעה מעריב לטהרה עד שקיעת החמה של יום ארבעים, שלמחר תביא את פפרת טהרתה.

תשבו בדם טהרה (יב, ד) בדם טהרה: אף-על-פי שרואה טהורה. בדם טהרה: לא מפיק ה"א, והוא שם דבר כמו טהר (רש"י) תפקידו של האדם להפך את חשף העולם לאור באמצעות התורה והמצוות. אף לכל לראש עליו לודא שאין החשף משפיע עליו, ורק אז כול להפך את החשף לאור. ענין זה נרמז בסדר פרוש רש"י: "אף-על-פי שרואה טהורה" - גם כשאדם רואה סביבו דם (שרומז על הטמאה), הוא אינו מתחשב ומשפיע מזה, אלא נשאר טהור. ועל-ידי זה מגיע לדרכה נעלית יותר - "הוא שם דבר כמו טהר", לא רק שהאדם טהור, אלא הוא הופך ומשנה את טבעו של ה"דם" ל"דם טהר". **אבן עזרא**

(ה) **וְאִם־נִקְבְּהָ תֵּלֵד וְטִמְאַה שְׁבַע־יָמִים בְּנִדְתָּהּ וְשֵׁשִׁים יוֹם וְשִׁשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל־דַּמֵּי טְהָרָה:**

ה ואם נקובתא תליד ותיהי מסאבא ארבעה עשר פרחוקה ושתין ושתא יומין תיתב על דם דכו :

ג וביום השמיני. אמרו חז"ל, ביום ולא בלילה. והנה הולך חצי שעה קודם שקיעת החמה, יהיה נמול לשישה ימים וחצי יום, פי יום התורה אינו מעת לעת: ימול. מבנין נפעל, כמו לא יבון. ויהיה מגזרת מולים היו. ויתכן להיותו חסר ניו", מגזרת ונמלתם, כמו

איש פי דודר גדר. ויחסר הפל, כמו אבי או בית דין: ערלתו. ידועה פי הוא בערוה. ואין כן ערלת לב ושפה ואזן, פי פלם סמוכים: ד ה"א טהרה. נח נעלם. והיה ראוי להראות כה"א, ויקרא לה נבח. וטעם דמי טהרה, שהוא דם טהר כנגד דם גדה, ואינו מטמא.

והשם גזר על הזכר, כמספר הזכר אשר תשלם צורתו בפטן. והנקה בפלים. וזה דבר פרוז ומנסה: בכל קדש לא תגע. כמו הפעשור והתרומה ובשר שלמים: ואל המקדש. אל חצר אהל מועד, או אל העזרה בבית המקדש: בדמי טהרה. או על דמי טהרה, אחד הוא: